

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเพื่อศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความอดทน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพรานกระต่ายพิทยาคม จังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยอภิปรายผลและข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

- 1.1.1 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความอดทน ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบ
- 1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความอดทน ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบและกลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมแนะแนวปกติ
- 1.1.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจและข้อเสนอแนะต่อการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบ

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1.2.1 แบบวัดพฤติกรรมความอดทน
- 1.2.2 ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบ
- 1.2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจและข้อเสนอแนะต่อการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1.3.1 ใช้แบบวัดพฤติกรรมความอดทน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพรานกระต่ายพิทยาคม จังหวัดกำแพงเพชร กลุ่มตัวอย่างจำนวน 80 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 40 คน ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย ซึ่งเก็บคะแนนก่อนการทดลอง

1.3.2 จัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความอดทน จำนวน 12 ชุดกิจกรรม เป็นเวลา 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง รวม 12 ครั้ง ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแนะแนวปกติ เป็นเวลา 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง รวม 12 ครั้ง

1.3.3 หลังการทดลอง ให้นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทำแบบทดสอบวัดพฤติกรรมความอดทน ชุดเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนการทดลอง และเก็บคะแนนไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวิธีการ ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพรานกระต่ายพิทยาคม จังหวัดกำแพงเพชร ปีการศึกษา 2560 จำนวน 80 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 40 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย

2. นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดพฤติกรรมอดทน จำนวน 30 ข้อ เก็บเป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)

3. ดำเนินการเก็บข้อมูลจากการจัดกิจกรรมแนะแนวด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมอดทนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับกลุ่มทดลอง จำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เป็นเวลา 12 วัน จัดกิจกรรมในวันจันทร์และวันอังคาร เวลา 14.50 – 15.50 น. กลุ่มควบคุมดำเนินการโดยใช้กิจกรรมแนะแนวปกติ จำนวน 12 ครั้ง เป็นเวลา 12 วัน เช่นกัน

4. เมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมแนะแนวด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมอดทนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 12 ครั้ง ผ่านไป 1 สัปดาห์ ให้นักเรียนกลุ่มทดลอง ทำแบบวัดพฤติกรรมอดทน จำนวน 30 ข้อ อีกครั้ง

5. นำผลคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest) และผลคะแนนหลังการทดลอง (Posttest) มาทำการวิเคราะห์โดยทดสอบค่าที (t - test) ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

1.4.1 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ตามสมมติฐานการวิจัย เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสองกลุ่มขึ้นไป

1.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.5.1 สถิติพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.5.2 สถิติอ้างอิง ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

1.6 ผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

1.6.1 หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมอดทน นักเรียนกลุ่มทดลอง มีพฤติกรรมอดทนสูงกว่า ก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.6.2 นักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมความอดทนสูงกว่ากลุ่มควบคุมหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความอดทน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพรานกระต่ายพิทยาคม จังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยอภิปรายผลดังนี้

2.1 อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 “เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความอดทน ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบ” จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมอดทน มีพฤติกรรมอดทนสูงกว่ากลุ่มทดลองก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมอดทน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ อภิปรายได้ว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมอดทน สามารถพัฒนาพฤติกรรมอดทนของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นอย่างมีคุณภาพ มีกระบวนการสร้างเครื่องมือที่เป็นระบบ โดยคำนึงถึงความถูกต้องตามหลักการสร้างเครื่องมือ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการสร้างเครื่องมือทางการแนะแนว โดยยึดกรอบแนวคิด องค์ประกอบของพฤติกรรมอดทน และสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวโดยมีขั้นตอนของกิจกรรมแนะแนวตามแนวการจัดกิจกรรมแนะแนว ประกอบด้วย ขั้นนำ ขั้นดำเนินกิจกรรม ขั้นวิเคราะห์และอภิปราย ขั้นสรุปและนำหลักการไปประยุกต์ใช้ และขั้นประเมินผล โดยใช้เทคนิคตัว

แบบจากชีวิตจริง (Live Model) และเทคนิคตัวแบบในรูปสัญลักษณ์ (Symbolic Model) มาใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมอดทน โดยจำแนกออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ (1) ความอดทน ต่อความยากลำบาก หมายถึง คือ อดทน ต่อความยากลำบากทางธรรมชาติ เช่น สภาพอากาศ ความหิว ความเหนื่อยล้า ความทุกข์ ความเจ็บป่วยของตนเอง และความอดทนต่อความยากลำบากในการศึกษา การทำงาน เพื่อบรรลุเป้าหมายของตนเอง (2) ความอดทน ต่ออบายมุข หมายถึง อดทน ต่ออารมณ์อันน่าใคร่ น่าเพลิดเพลินใจ อดทนต่อสิ่งที่เราอยากทำแต่ไม่สมควรทำ เช่น อดทน ไม่เที่ยวเตร่ ไม่เล่นการพนัน ไม่เสพสิ่งเสพติด ไม่รับสินบน ไม่คบคนชั่ว ไม่เกียจคร้านการทำงาน เป็นต้น (3) ความอดทน จากการกระทำของผู้อื่น หมายถึง อดทน ต่อการกระทำของผู้อื่นที่สร้างความเจ็บปวดทั้งทางกายวาจา และใจ วาจาส่อเสียด ถ้อยคำว่าหาหยาบคายหรือกล่าวล่วงเกินจากผู้อื่น ก่อให้เกิดความเสียหาย สร้างความขุ่นเคืองใจอันไม่พึงปรารถนา และ (4) ความอดทน ต่อความโกรธของตนเองและไม่ทำร้ายผู้อื่น หมายถึง อดทน ต่อความโกรธของตนเอง ข่มความโกรธไว้ได้ ไม่โกรธ ไม่ทำร้าย หรือไม่ทำอันตรายผู้อื่นทั้งทางกาย วาจาและใจ ไม่เป็นผู้สร้างความเดือดร้อน ไม่ก่อทุกข์ หรือสร้างความเจ็บแค้นใจจากอำนาจความโกรธของตนเอง

ผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่า การพัฒนาพฤติกรรมอดทนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพรานกระต่ายพิทยาคม โดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมอดทน ซึ่งดำเนินการสร้างอย่างถูกต้องตามวัตถุประสงค์ หลักการและทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นประโยชน์ในการพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียน รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาพฤติกรรมนักเรียนให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้นอีกด้วย

2.2 อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 “เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความอดทน ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบและกลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมแนะแนวปกติ” จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพรานกระต่ายพิทยาคม ในกลุ่มทดลองหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความอดทน มีพฤติกรรมอดทนสูงกว่ากลุ่มควบคุมหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ อภิปรายได้ว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมอดทน ซึ่งผู้วิจัยได้นำเทคนิคตัวแบบ ทั้งตัวแบบบุคคลจริง (Live Model) และตัวแบบสัญลักษณ์ (Symbol Model) มาใช้ในกิจกรรมแนะแนวโดยการสังเกตและเรียนรู้จากตัวแบบ ได้อธิบายกระบวนการสำคัญในการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเรียนรู้โดยตัวแบบว่ามีทั้งหมด 4 อย่าง ได้แก่ กระบวนการใส่ใจ (Attention) กระบวนการจดจำ (Retention Process) กระบวนการแสดงพฤติกรรมเหมือนกับตัวแบบ (Reproduction Process) กระบวนการจูงใจ (Motivation Process)

มาใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมอดทน และการเสนอตัวแบบควบคู่กับการเสริมแรง ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมอดทน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทั้ง 12 ชุดกิจกรรม ได้ทำการทดลองจริง และได้ผลจริง อีกทั้งยังมีคณะครูร่วมวิจัยด้วยจึงทำให้ประสบผลสำเร็จในกระบวนการดำเนินการทดลอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์อื่น ๆ เช่น สุนทรี ผาดีนาวัน (2558) ได้ศึกษาเรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแสนสุข จังหวัดชลบุรี” ผลการทดลองพบว่า ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม มีพฤติกรรมความมีจิตสำนึกสาธารณะสูงขึ้นกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรพิน สุขแจ่ม (2546) ที่ศึกษาเรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการประหยัคของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีราษฎร์ จังหวัดชุมพร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการประหยัคที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 12 ครั้งๆ ละ 45 นาที เป็นเวลา 6 สัปดาห์ พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีการประหยัคมากขึ้นหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการประหยัค อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนกลุ่มทดลองมีการประหยัคมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการทดลอง พบว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมอดทน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพรานกระต่ายพิทยาคม จังหวัดกำแพงเพชร สามารถช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่พัฒนาขึ้นได้

2.3 อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 “เพื่อศึกษาความพึงพอใจและข้อเสนอแนะต่อการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบ” การศึกษาความพึงพอใจและข้อเสนอแนะของกลุ่มทดลองที่มีต่อการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมอดทน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งด้านชุดกิจกรรมแนะแนวและสื่อที่ใช้ด้านเนื้อหา กิจกรรม และประโยชน์ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และถ่ายทอดเพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น อันเนื่องมาจากชุดกิจกรรมแนะแนวได้สร้างขึ้นอย่างถูกต้อง ครบคลุม ตามหลักการและผ่านการตรวจสอบคุณภาพดังที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ครูแนะแนว อาจารย์ ครูปรึกษาสามารถนำชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมอดทนไปพัฒนาพฤติกรรมอดทนกับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้ ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

3.1.2 ผู้ที่จะนำชุดกิจกรรมแนะแนวตามเทคนิคตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมอดทน ควรศึกษาคู่่มือการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อให้การจัดกิจกรรมบรรลุผลตามวัตถุประสงค์

3.2 ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาปัจจัยอื่นที่อาจจะมีผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมความอดทน

3.2.2 ควรศึกษาหลักการและวิธีการวิจัยที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมความคงทนของพฤติกรรมความอดทน

3.2.3 วิเคราะห์และอภิปรายผลเชิงคุณภาพ หรือวิเคราะห์ปัจจัยทางชีวสังคมของกลุ่มตัวอย่าง

